

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА
ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ
В ЦИФРОВУ ЕПОХУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 2

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 2. – 684 с.
ISBN 978-617-8763-16-9**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-16-9

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Московчук Дмитро Олександрович

ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ 179

Павлова Юлія Сергіївна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УМОВАХ
СУДОВОЇ РЕФОРМИ 182

Полуніна Ольга Олександрівна

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМИ ДОПУСТИМОСТІ,
ДОСТОВІРНОСТІ ТА ОЦІНКИ 185

Полюк Юлія Іванівна

ПИСЬМОВА КОНЦЕНТРАЦІЯ МАТЕРІАЛУ СПРАВИ ТА CASE MANAGEMENT ЯК НАПРЯМКИ
АДАПТАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ У ПЕРІОД
ВОЄННИХ ТА ПОСТВОЄННИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 187

Притуляк Валерій Миколайович

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ
РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ 191

Цал-Цалко Юлія Юліївна

СУТНІСТЬ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ 193

Яніцька Інна Анатоліївна

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО СУДОЧИНСТВА 197

Боярчук Віталій Вікторович

ЩОДО УЧАСТІ ДЕРЖАВИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ 199

Волков Максим Сергійович

МІЖНАРОДНІ АКТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ІНСТИТУТ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПИСУ У
СПРАВАХ ПРО ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: ОКРЕМІ АСПЕКТИ 201

Кисельов Вадим Костянтинович

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ОСОБЛИВОСТІ
ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 205

Пересипко Дмитро Володимирович

УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ ТА УЧАСНИКИ СПРАВИ: ПРОБЛЕМИ
РОЗМЕЖУВАННЯ 209

Сатановська Олена Валентинівна

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОЗОВІВ ПРО ЗАХИСТ ЖИТЛОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ 213

Снітко Андрій Сергійович

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ЮРИДИЧНОЮ АРГУМЕНТАЦІЄЮ ТА СУПЕРЕЧЛИВОЮ
ПРОЦЕСУАЛЬНОЮ ПОВЕДІНКОЮ 215

**СЕКЦІЯ 15. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ**

Харитоновна Олена Іванівна

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ» І ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
ОСВІТНИХ ВІДНОСИН 219

Ульянова Галина Олексіївна

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО
АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ» 222

Бааджи Наталія Пилипівна

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ 225

Галунова Лариса Ігорівна

ТЕХНОЛОГІЇ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ОБМЕЖЕННЯ
ОБОРОНОЗДАТНОСТІ 228

2021. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2021-13-en-revised-saturn-guidelines-4th-revision/1680a4cf81>

3. Civil Procedure Rules – Rules and Directions. URL: <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules>

4. Code de procédure civile. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070716/2026-04-03

5. Zivilprozessordnung. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/zpo/>

6. Kodeks postępowania cywilnego. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640430296/U/D19640296Lj.pdf>

7. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004. № 1618-IV. Дата оновлення: 01.01.2025. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Ключові слова: письмова концентрація матеріалу справи, case management; процесуальне керівництво справою, європейські стандарти правосуддя, адаптація цивільного процесуального права.

Key words: written concentration of case material, case management, procedural management of the case, European standards of justice, adaptation of civil procedural law.

Притуляк Валерій Миколайович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
кандидат юридичних наук, доцент, приватний виконавець*

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Перед органами державної виконавчої служби та приватними виконавцями стоїть завдання повного та своєчасного виконання судових рішень. Ефективне виконання даного завдання можливе лише за умови функціонування стійкого юридичного механізму примусового виконання, здатного відповідати на складні виклики теперішнього часу. Цього можна досягти за умови сукупного впливу на процес примусового виконання рішень кількох важливих чинників, які також можна назвати умовами ефективності примусового виконання рішень: 1) наявність якісного законодавства, що регулює суспільні відносини у сфері примусового виконання рішень; 2) належна організаційна впорядкованість органів та осіб, які здійснюють примусове виконання рішень; 3) залученість та співпраця між усіма учасниками виконавчого провадження, або, принаймні, всебічне сприяння з боку стягувача в роботі державного або приватного виконавця; 4) наявність ефективного контролю за здійсненням державними та приватними виконавцями своїх функцій.

Хоча в юридичній літературі й трапляються критичні оцінки ролі суду в здійсненні контролю за примусовим виконанням рішень [1, с. 327], все ж таки

варто підкреслити, що судовий контроль може бути доволі ефективним засобом впливу на роботу органів державної виконавчої служби та приватних виконавців, а також на процес виконання судових рішень у цілому. У зв'язку з цим здійснення контролю за виконанням судових рішень є конституційним обов'язком суду (ст. 129-1 Конституції України [2]).

Науковці називають такі завдання судового контролю за виконанням судових рішень:

- 1) запобігання порушенням прав та свобод учасників виконавчого провадження та осіб, які залучаються до проведення виконавчих дій;
- 2) відновлення порушених прав та свобод учасників виконавчого провадження та осіб, які залучаються до проведення виконавчих дій;
- 3) сприяння досягненню мети цивільного судочинства [3, с. 6].

Одним з важливих питань в контексті здійснення судового контролю за виконанням судових рішень є те, які саме судові процедури варто розглядати як процедури судового контролю, адже науковці виділяють контрольні, допоміжні та стимулюючі повноваження суду у процесі його втручання у виконавче провадження [4, с. 113]. Так, наприклад, повноваження суду з вирішення питань щодо відстрочення та розстрочення виконання судового рішення, зміну порядку та способу його виконання, вирішення питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи тощо здійснюються судом саме в порядку сприяння примусовому виконанню рішень, а не контролю за ним. Відмінність полягає в тому, що в наведених випадках суд сам ухвалює відповідні рішення, а не контролює законність їх ухвалення державними чи приватними виконавцями. Водночас, дії суду із затвердження мирової угоди у процесі виконання рішення є саме судовим контролем. Оскільки рішення укласти мирову угоду приймають сторони виконавчого провадження, вони ж визначають і умови такої мирової угоди. Тому роль суду полягає якраз у здійсненні контролю за законністю умов мирової угоди, а також за тим, щоб умови мирової угоди не порушували права та інтереси інших осіб. У зв'язку з цим, можна окреслити такі напрями здійснення судового контролю за виконанням судових рішень у цивільних справах:

- 1) судовий контроль за мирним врегулюванням конфлікту в процесі примусового виконання судових рішень;
- 2) судовий контроль за суб'єктивним складом виконавчого провадження;
- 3) судовий контроль за дотриманням процедури виконавчого провадження, законністю рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців;
- 4) судовий контроль за результатами здійснення примусового виконання судових рішень.

В кожному з наведених випадків суд здійснює контроль за законністю рішень, дій або бездіяльності учасників виконавчого провадження: виконавця та сторін виконавчого провадження та наділений різними можливостями реагу-

вати на порушення з боку вказаних суб'єктів. Такими способами реагування є, зокрема, відмова у затвердженні мирової угоди або залученні правонаступника сторони; визнання незаконними рішень, дій або бездіяльності державного або приватного виконавця; накладення судового штрафу на боржника, який не виконує покладеного на нього судом обов'язку надати звіт про виконання судового рішення або подає неналежний звіт тощо.

Таким чином, наведені напрями здійснення судового контролю за примусовим виконанням судових рішень чинять комплексний вплив на виконавче провадження, створюючи важливу умову для повної та своєчасної реалізації приписів судового рішення.

Список використаних джерел:

1. Фурса С. Я., Фурса Є. І. Судовий контроль за виконанням судових рішень та нагляд за діяльністю виконавців згідно рекомендацій європейської комісії з ефективності правосуддя: доцільність законодавчих новел та наукові концепції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 5. Ч. 1. С. 321-327.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Тарасенко Л. Л. Судовий контроль за виконанням судових рішень. *Академічні візії*. 2025. Вип. 50. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2489/2349>.
4. Сібільов Д. М. Судовий контроль за виконанням судових рішень в цивільних справах в контексті новелізації процесуального законодавства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 10. С. 113-116.

Ключові слова: виконавче провадження, примусове виконання рішень, судовий контроль, державний виконавець, приватний виконавець.

Key words: enforcement proceedings, enforcement of decisions, judicial control, state enforcement agent, private enforcement agent.

Цал-Цалко Юлія Юліївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного, нотаріального та виконавчого процесу,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУТНІСТЬ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Окреме провадження посідає важливе місце у структурі цивільного судочинства, оскільки спрямоване на вирішення низки значущих правових завдань, пов'язаних із підтвердженням юридичних фактів та охороною прав і законних інтересів осіб. Ідеологічне та ціннісно-правове підґрунтя цього виду проваджен-